ONZE BOEKENTAFEL

S. MAATHUIS-ILCKEN, Bennie's Prentenboek.
S. MAATHUIS-ILCKEN, Wat de haard fluisterde.
MARIE LEOPOLD, Hanneke.
ANNA SUTORIUS, Kleuterboekje.
Alle vier met platen van B. Midderigh-Bokhorst.
JACQUELINE BLES, De bruiloft van Rozemarijntje. Met platen van Rie Cramer.
Gouda. G. B. van Goor Zonen.

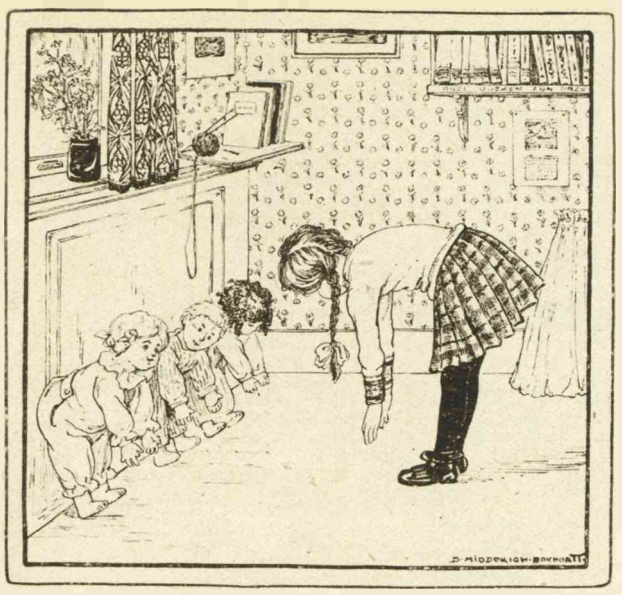
Er is nog altijd strijd over de zoogenaamde artistieke prentenboeken. „Het beste is voor onze kinderen nog niet goed genoeg." Accoord — maar hoe best Rembrandt en Morris ook zijn, we geven onze kinderen toch niet wat nog ver boven hun bevatting gaat! De pyramide kan alleen van onder af beklommen worden. Het blijft dus de vraag of we dadelijk met het mooiste en hoogste *beginnen* moeten.

„Kriebel hem in zijn baard," zei het elfje. (Uit: „Wat de haard fluisterde").

We moeten *leeren* mooi-vinden; het waardeeren van een stuk kunst eischt tijd, ondervinding, rijpheid. Daarom, zeggen velen, is het maar beter aan jonge kinderen niet àl te artistieke boeken in handen te geven; ze waardeeren noch bevatten de goede bedoeling, en het verdient de voorkeur *langzamerhand* tot het ware kunst-inzicht te brengen.

Hoe dit zij, voor alle partijen staat toch wel vast dat we niet opzettelijk *leelijke* boeken voor de jeugd moeten maken. Zonder in geraffineerde kunstzinnigheid te vervallen, kunnen we toch bij de kinderen een neiging voor het

„Met gestrekte knietjes, Buigen alle drietjes".
(Uit „Wat de haard fluisterde").

smaakvolle, verzorgde boek aankweeken, die hun het nderscheid leert tusschen mooi en niet-mooi. De tijd brengt veel terecht, maar een weinig leiding doet daarbij geen kwaad.

Bovenal echter dient een kinderboek *kinderlijk* te zijn, een eenvoudige maar onomstootelijke eisch. En wij voor

„Uitkiezen maar! Wie mij de meeste lorren brengt, krijgt dit masker". (Uit: „Hanneke").

ons gelooven dat we, om aan dezen eisch te voldoen, desnoods van alle andere eischen iets zouden laten vallen.

Het schijnt ons toe dat de Uitgeversmaatschappij G. B. van Goor Zonen het vraagstuk langs een middenweg heeft weten op te lossen. Hiermee doen we geen nieuwe ontdekking, waarvan ons de eer als monopolie toekomt. Het is nu wel bekend genoeg dat deze uitgeefster vooraan staat in de kunst een welverzorgd kinderboek in de wereld te zenden, en we zouden daarom kort en goed kunnen zeggen dat de vijf hierboven genoemde prachtwerkjes tot het beste behooren van wat er op dit gebied wordt voortgebracht. We willen echter van het genot, dat het kijken en lezen ons gaf, wat uitvoeriger getuigen.

Zoodra men een dezer boekjes in de hand neemt, treft de keurige, we zouden willen zeggen liefdevolle verzorging. Geen enkel onderdeel is verwaarloosd: band, cartonnage, schutblad, papier, letter — alles is overdacht en af. Een gezonde, eenvoudige smaak ligt aan deze uitgave ten grondslag, en we gelooven niet alleen dat hier de juiste middenweg is gevonden tusschen „te artistiek" en „niet artistiek genoeg", maar we hebben ook den indruk ge-

„Met een verlegen gezichtje zei ze: „Dank u wel".
(Uit: „De bruiloft van Rozemarijntje).

kregen dat de uitgeefster het bewust zóó gewild heeft en niet anders, overtuigd dat zij niet alleen commercieel goed handelde, maar ook een juist standpunt innam ten opzichte van schoonheids- en opvoedingseischen.

Niets aangenamer voor een recensent dan dingen als 't bovenstaande te kunnen constateeren; in deze tijden van snelle, lichte-en-dichte boekenproductie geeft een boek waarover *gedacht* is, dubbele vreugde.

Van de illustraties geven we er hier enkele verkleind weer; den allerliefsten tekst leze men zelf.

BOEKENIER.

KLIČKA

Aan den oorlog hebben wij te danken, dat in ons land een artist verblijf houdt, wiens naam gerekend wordt onder dien van de allergrootste kunstenaars der wereld, omdat alleen hij het koninklijk instrument, de harp, tot een solo-instrument van beteekenis heeft opgevoerd, en dat op een wijze als men zich vóór zijn optreden nooit heeft kunnen voorstellen. Door de macht van zijn kunst, die eigenlijk een overgang vormt van de reproduceerende tot de scheppende kunst, is hij van een gewoon kunstenaar tot een waar hervormer van het harpspel geworden. Toen hij in de groote wereldsteden voor het eerst optrad, wekte hij algemeen verbazing en de geheele critiek looft en prijst hem als om strijd, hem den grootsten meester voor zijn instrument onder de levenden noemende, hem zelfs als „wondermensch" beschouwend. Zelfs bij den grootste der oude leeraren in het harpspel, Wilhelm Posse, professor aan het koninklijk conservatorium in Berlijn, vond de jonge kunstenaar de hoogste waardeering. Hij schrijft over Klička's kunst als over de tegenstelling tot de algemeene jammerlijke harpstumperij, die men in de wereld hoort. Ook bij de grootste meesters der andere instrumenten wekte Klička de grootste bewondering. Zoo schrijft b.v. Kubelik's leermeester, Prof. Otakar Ševčik, dat Klička een kunstenaar is over wien men slechts in superlatieven moet spreken. Natuurlijk vond deze artist ook bij ons de grootste bewondering. Het zij voldoende slechts op een enkelen zin van de recensie uit „Het Vaderland" te wijzen: „Vele uitnemende harpisten hebben wij Hagenaars al gehad, maar een kunstenaar als Klička hoorden we nog niet" (A. d. W.). Zoo schrijven bijna alle recensenten, die Klička's spel hebben gehoord. Waarin eigenlijk de macht van zijn kunst ligt? Men vraagt zich dat af, wanneer men, geboeid door de wonderzoete bekoring van zijn spel, toeluistert. De harp is, in het algemeen genomen, volstrekt geen solo-instrument, maar wanneer Klička in de snaren grijpt, dan meenen de toehoorders een geheel orkest voor zich te hebben. Men bewondert den heerlijk vollen toon, de luchtige mystieke flageoletten, doch men voelt iets, dat werkelijk betoovert, dat het doode instrument bezieling geeft, er in zingt, jubelt en weent, maar vraagt telkens weer, wat is de be-

tooverende macht? Is het de boven de materie staande voordracht? Men weet het niet, men moet alleen met de wereldcritici zeggen: „een wonderman, een waar koning der harp en onder de harpisten."

Men kan de schoonheid niet beschrijven, men moet den meester hooren! De indruk is onvergetelijk en wie eenmaal gehoord heeft, verlangt steeds weer en steeds meer te hooren en vindt telkens nieuwe schoonheden. Als een specialiteit van Klička's repertoire kan de grootsche „Má Vlast" worden aangemerkt, de twee wonderschoone symphonische gedichten uit den beroemden cyclus van Smetana: „Vyšehrad" en „Vltava", voor harp gearrangeerd door Klička's leermeester Trneček. Op zijn gouden instrument toovert ons de groote Czech zijn sprookjesachtig vaderland, Bohemen, op zulk eene wijze voor den geest, dat men zich er niet over verwondert, dat hij de 14000 toehoorders in den Royal Albert Hall te Londen overweldigd en tot jubelen gebracht heeft. Zooals hij het in de grauwe nevelen van den oertijd gehulde Vyšehrad, zooals hij de zilverschuimende Vltava te schilderen weet, dat blijft voor anderen onbereikbaar. Vele harpisten hebben reeds gepoogd Klička tenminste te copieeren, maar wat men van hen te hooren kreeg, was slechts een belachwekkend paskwil van de wonderschoone compositie. Klička, te Praag geboren, stamt uit een beslist muzikale familie; zijn vader, Josef Klička, professor aan het Prager conservatorium, is een beroemd componist en orgelvirtuoos, zijn grootvader was eveneens een musicus van beteekenis en ook zijn zuster, Helena Nebeská-Kličková, is een op den voorgrond tredend artiste. In Juni 1914 werd Klička, om zijn verdienste voor de kunst, benoemd tot „membro d'onore" (eerelid) der Galleria Biografica Internazionale (Opera Educativa Pacifica) te Rome.

Naar Holland kwam hij op zijn kunstreis naar Londen en Amerika en, verrast door het uitbreken van den oorlog, is hij hier „gestrand" en hier gebleven. Hij is vol lof over de hier ondervonden welwillendheid en uit erkentelijkheid heeft hij, ofschoon zelf getroffen door den oorlog, zich reeds verschillende malen belangloos beschikbaar gesteld bij concerten, gegeven ten bate van steuncomité's, enz.

In April begon Klička een tournée door ons land, aanvangende met een groot concert in „Diligentia" te 's-Gravenhage op den 7en en vervolgens in een reeks van plaatsen, als Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Dordrecht, Haarlem, Arnhem, Nijmegen, enz.

Men verzuime deze gelegenheid niet den grooten harpvirtuoos te hooren.

J. Z.

NEDERL. ROTOGRAVURE-MAATSCHAPPIJ, LEIDEN.